

Öknaskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Varje år ska verksamheten beskriva sitt arbete mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling i en plan, i enlighet med 3kap. 16 § diskrimineringslagen och 6 kap. 8 § skollagen. Inom verksamheten råder en nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Ledningen och all personal har ett gemensamt ansvar för detta arbete.

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Gymnasieskola och gymnasiesärskola

Läsår: 2020/2021

Innehållsförteckning

Grunduppgifter.....	3
Verksamhetsformer som omfattas av planen.....	3
Ansvariga för planen.....	3
Vår vision	3
Planens giltighetstid	4
Läsår	4
Delaktighet	4
Förankring av planen.....	4
Utvärdering.....	6
Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats.....	6
Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan	6
Resultat av utvärderingen av fjolårets plan	6
Resultatsåterkoppling sarskolan	7
Beskriv hur årets plan ska utvärderas	8
Kartläggning.....	9
Kartläggningsmetoder	9
Områden som berörs i kartläggningen.....	9
Hur eleverna har involverats i kartläggningen	9
Hur personalen har involverats i kartläggningen	9
Resultat och analys.....	9
Främjande insatser	10
Kön.....	10
Etnisk tillhörighet:	11
Religion eller annan trosuppfattning:	11
Funktionsvariation:.....	11
Sexuell läggning:.....	11
Ålder:	12
Förebyggande åtgärder	13
Områden som berörs av åtgärden	13
Åtgärd	14
Åtgärdande del.....	15
Policy	15
Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling	15

Akuta åtgärder, uppföljning och dokumentation.....	15
Repressalier	16
Ansvar och handlingsplikt.....	16
Definitioner i arbetet med likabehandling	17

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

På Öknaskolans naturbruksgymnasium läser cirka 210 elever yrkesprogrammet – naturbruksprogrammet sam IMYNB, med inriktningarna häst, djur, trädgård, lantbruk eller jakt- och viltvård. Skolan erbjuder även introduktionsprogrammet Yrkesinledning där cirka 25 elever går under detta läsår. Öknaskolan erbjuder även Skog, mark och djur samt gymnasiesärskolans individuella program vilka är 4-åriga utbildningar, med cirka 15 elever.

På Öknaskolan finns även ett internat med plats för cirka 160 elever för boende under veckorna, men med anledning av rådande pandemi så tillhandahåller internatet 130 platser.

Ansvariga för planen

Martina Grandquist Nkodia, Rektor

Kirsi Östberg, Biträdande rektor samt studie och yrkesvägledare

Frida Vejdal, Kurator

Ulrica Backman, Socialsamordnare

Karin Husa, Speciallärare

Anette Thunberg, Skolsköterska

Vår vision

Öknaskolan präglas av respekt för människors lika värde och skolan tar avstånd från alla tendenser till trakasserier och annat kränkande bemötande. Öknaskolan och Sörmlands naturbruk ska vara tryggt för våra elever och fri från diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Personal och elever ska bemötas med respekt och skolan ska vara en trygg miljö där alla insatser ska utgå från varje elevs unika behov och förutsättningar samt med deras bästa i fokus. Etniska, religiösa och kulturella intressen ska så långt som möjligt tillgodoses.

Vi strävar mot att all personal och alla elever ska agera utifrån huvudmannens värdegrund; Respekt, Engagemang, Ansvar och Göra skillnad. All personal skall omedelbart reagera och vidta åtgärder vid kränkningar eller diskriminering och ska i alla sina val och beslut se till varje elevs bästa och alla människors lika värde. Vi arbetar för att skapa ett förtroendefullt klimat som resulterar i att eleven vågar vända sig till all personal som finns tillgänglig och alla elever ska känna sig trygga i att alla vuxna på skolan agerar utifrån denna plan.

Utgångspunkten är en humanistisk människosyn som baseras på antagandet att alla människor ska behandlas med respekt och att alla har lika värde oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, religionstillhörighet, ursprung eller funktionsvariationer. Den humanistiska människosynen utgår ifrån att människan är social, förändrings- och utvecklingsbar och förmögen att ta ansvar för sitt liv och sina gärningar. Alla på skolan, såväl elever som medarbetare, ska känna till sina rättigheter och kunna koppla dem till de skyldigheter som de innebär, med hänsyn till ålder.

Planens giltighetstid

2020-10-30 - 2021-08-16

Läsår

2020/2021

Delaktighet

Elevernas Delaktighet

Eleverna på Öknaskolan är en viktig röst och deras delaktighet är nödvändig för att planen ska vara relevant. Elevernas delaktighet i arbetet kring diskriminering och kränkande behandling sker genom:

- Att varje vecka ha "timme till förfogande" med sin/sina elevrådgivare där trivsel och trygghet diskuteras.
- Att ha regelbundna elevråd samt skyddsråd där eleverna ges möjlighet att uttrycka sådant som de anser borde förbättras angående regler, struktur och bemötande men också för att prata kring elevernas trygghet, mående samt stämning i klassen.
- Att under vårterminen fylla i varsin trygghetsenkät. Syftet med enkäten är att undersöka om eleverna känner sig trygga i skolan samt om skolans arbete bidrar till att motverka mobbing.
- På skolan finns även en barnrättspilot vars uppdrag är att finnas till för samtliga elever genom att lyssna på vad elever har att säga, ta deras upplevelser på allvar och tillsammans med gällande elev göra ett ärende av upplevelsen samt se till att eleven får återkoppling på ärendet.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare till de elever som är under 18 år erbjuds varje termin att delta på utvecklingssamtal. Vid dessa tillfällen finns alltid möjligheten att ta upp funderingar kring elevens trivsel och trygghet. Vårdnadshavare till elever i årskurs 1 bjuds in till föräldramöte under höstterminen. Vårdnadshavare har möjlighet att vid övriga frågor eller funderingar vända sig till elevens elevrådgivare, elevhälsan, skolledningen eller internatpersonalen. Vårdnadshavare delges planen innan den fastställs och har möjlighet att tycka till kring den.

Personalens delaktighet

Planen mot diskriminering och kränkande behandling är framarbetad av en arbetsgrupp och all tillsvidareanställd personal har möjlighet att lämna synpunkter inför fastställandet. Planen tas upp och arbetas igenom vid två tillfällen inför fastställandet. Vid EHT, APT och personalmöten diskuteras frågor som berör diskriminering och kränkande behandling och personalens tankar om elevernas trivsel och trygghet. Syftet är att tidigt se tendenser för att kunna arbeta förebyggande. Personalens tankar om trivsel och trygghet kan även tas upp vid konferenser eller eventuell handledning.

Förankring av planen

Skolans rektor och Elevhälsan har huvudansvaret för att revidera, förankra och hålla planen levande. Planen förankras hos elever, vårdnadshavare och personal genom TTF, hemsidan och APT. Rektor har ansvar för att ny personal delges planen. Elevrådgivare har ansvar för att nya elever och deras vårdnadshavare delges planen när de börjar på skolan.

Planen ska förankras hos eleverna genom:

Temaarbeten, trivselenkäter, TTF, skyddsrådsmöten, elevrådsmöten samt i daglig kontakt genom att diskutera värdegrunder och beteende mot varandra.

Hos vårdnadshavare genom:

Att delge planen mot diskriminering och kränkande behandling, att vid föräldramöte och utvecklingssamtal samtala om trivsel och trygghet för eleverna.

Hos personal genom:

Att samla in synpunkter på planen, att kontinuerlig ta upp planen som en punkt på EHT, APT och övriga personalmöten.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Folkhälsoenheten inom Region Sörmland gör en enkät Liv och Hälsa – Ung, regelbundet. Våren 2020 gjordes denna enkät igen och resultaten kommer att användas som utvärdering av förra årets plan samt som underlag för planen mot diskriminering och kränkande behandling 2020/2021. Genom denna enkät kan vi se vilka områden som elever anser fungerar bra samt vilka som behöver jobbas extra kring.

Planen har inte kunnat utvärderas med hjälp av skolans egna trygghetsenkäter då vårterminen innebar studier på distans med anledning av rådande pandemi. Detta har gjort att resultaten på denna enkät inte skulle bli applicerbara i den reella verksamheten.

Planen har även utvärderats av hela personalgruppen i samband med revidering och fastställandet av planen för 2020/2021

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Alla i personalen i samband med utvärdering och revidering av plan. Planen har även skickats ut till vårdnadshavare för synpunkter och sedan utvärderats och reviderats av skolkurator.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Folkhälsoenheten inom Region Sörmland gör vartannat år en enkät Liv och Hälsa – Ung. Våren 2020 gjordes denna enkät igen och resultaten kommer nedan att redovisas för att sedan användas som underlag för Planen mot diskriminering och kränkande behandling 2020/2021

Resultaten i undersökningens återkoppling delas upp i tio olika tabeller, med undantag för resultaten från särskolan. Tabellerna redogör resultaten i procent, uppdelat på de två pronomengrupperna "tjejer" och "killar". Följande tio tabellrubriker presenteras; Resultat om skolan (1). Resultat om skolan (2), Resultat om trygghet på skoltid, Resultat om levnadsvanor (1), Resultat om levnadsvanor (2), Resultat om tobak, alkohol och droger, Resultat om hälsa, Resultat om hem, fritid och relationer, Resultat delaktighet och trygghet, Resultat om sociala medier och internet.

Resultaten redovisas sedan på skolnivå, kommunal nivå och länsnivå. Det finns en större del områden där Öknaskolan inte avviker i någon betydande omfattning från varken kommunen eller länet, men det finns samtidigt områden där vi kan se en klar skillnad både gällande Öknaskolan i sin helhet, men framförallt mellan de två uppdelade grupperna "tjejer" och "killar". Särskolan har en egen resultatsåtergivning som kommer att presenteras nedan.

Öknaskolan visar på en mer positiv siffra gällande *trivsel* där 91% av skolans årskurs 2 uppger att de trivs mycket bra eller bra på skolan, i jämförelse med kommun och län där resultatet landar på cirka 70%. Ingen anmärkningsvärd skillnad mellan de två uppdelade könen kan utläsas.

Övergripande resultat gällande *studiero* är även en rubrik där Öknaskolan ligger över både kommun och län med cirka 45% upplevd studiero jämfört med både kommun och län som landar på cirka 25%. Däremot kan man se en klar skillnad mellan könen, där 27% av *tjejer* uppger att de upplever studiero, jämfört med 63% av *killar* uppger detsamma.

Nästan samtliga frågor kring *trygghet* har avsevärt höga siffror med ett 100% svar från *killar* samt 94-97% upplevd trygghetskänsla av *tjejer*.

Öknaskolans elever är dock avvikande när det gäller både rökning (Öknaskolan = ca 30 %, Län och kommun 15-20 %), användning av snus (Öknaskolan = 32 %, Län och kommun cirka 20 %) samt alkoholanvändning senaste 12 månaderna (Öknaskolan = ca 80 %, Län och kommun ca 70 %).

Ytterligare en parameter där Öknaskolan generellt hamnar på liknande siffror som både kommun och län, men där det finns en väsentlig skillnad mellan *killar* och *tjejer*, är tabellen *Resultat om hälsa*. 92 % av *killar* uppger att det mår "mycket bra eller bra", jämfört med *tjejer* där 42 % uppger detsamma. Liknande tendens kan man se kring påståendet "har känt sig glad i stort sett varje dag", där 88 % av *killar* svarat ja (vilket avviker från län och kommun där ca 50 % av *killar* uppger detsamma) jämfört med *tjejer* där procentenheten hamnat på 36 % (även län och kommun ligger lägre på *tjejer*, men hamnar kring 43 %).

Stress och *ångest* är två parametrar som i genomsnittlig skattning går i linje med kommun och län, med en tydlig skillnad mellan de två fokusgrupperna. Däremot är skillnaden mellan fokusgrupperna *killar* och *tjejer* betydligt mer påtaglig på Öknaskolan gällande *stress* (*killar* = 13 %, *tjejer* = 79 %) och *ångest* (*killar* = 4 %, *tjejer* = 55 %) än bland kommun och län, där framförallt *killar* skattat lägre än på kommun- och länsnivå.

Upplevd mobbing, kränkningar och särbehandling mellan könen är inte markant avvikande från län eller kommun i större omfattning, men har ändå hög skattning i %, vilket tyder på att detta är områden som skolan måste göra ett aktivt förbättringsarbete kring.

Resultatsåterkoppling särskolan

Särskolans återkoppling är uppdelad i 6 olika tabeller; Resultat om hälsa, Resultat om skolan, Resultat om levnadsvanor, Resultat om tobak, alkohol och droger, Resultat om relationer och fritid samt Resultat om framtiden och enkäten. Tabellerna redogör resultaten i procent, uppdelat på de två pronomengrupperna "tjejer" och "killar", där resultaten sedan redovisas på länsnivå.

I denna enkätåterkoppling går det alltså inte att utläsa specifika resultat för just Öknaskolan, men ett övergripande resultat bör också ses som relevant och vägledande för den egna verksamheten, då över 50% av länets gymnasiesärskoleelever har deltagit i undersökningen. Med anledning av det ändå påtagliga bortfallet av elever har även personal för gymnasiesärskolan tillfrågats innan revidering av planen, kring vilka områden de anser huvudsakligen berör Öknaskolans elever, varpå de ville lyfta upp tabell 5 samt 6; Resultat om relationer och fritid samt Resultat om framtiden och enkäten.

Under tabellen "resultat om skolan" så uppger 32 % av "tjejer" samt 22 % av "Killar" att de har blivit mobbade på skolan en eller flera gånger. En styrka under detta är dock att närmre 95 % av båda pronomengrupperna uppger att de vet en vuxen som kan hjälpa dem vid mobbing. Samma resultat kan man finna i tabell 5 där cirka 85 % uppger att de har en vuxen hemma att prata med, samt en kompis de kan prata "om allt" med. Att ha någon att prata med är, enligt BBIC, en stark skyddsfaktor när de gäller barn och ungas livsutveckling. Däremot uppger endast 38 % av *tjejer* och 54 % av *killar*

att de är nöjda med sin fritid. Liknande låga resultat kan man finna i tabell 6 vid frågan kring elevens känsla av säkerhet på att framtiden kommer att bli bra, där 48 % av *tjejer* samt 42 % av *killar* uppger att denna känsla instämmer på dem.

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Utvärdering av läsårets plan för likabehandling görs av samtlig personal med huvudsakligt ansvar hos skolledningen tillsammans med Elevhälsan.

Planen ska utvärderas vid läsårets slut.

Som underlag för utvärderingen används:

Från elever:

Trivselenkät, TTF, elevråd, skyddsråd, utvecklingssamtal och tematiska arbeten.

Från vårdnadshavare:

Trivselenkät, utvecklingssamtal och kontakt med elevrådgivare.

Från personal:

EHT, APT, personalmöten, pedagogisk handledning från elevhälsan, avvikelser och incidentrapporter.

Ansvarig för att årets plan utvärderas:

Martina Granquist Nkodia, Rektor och Frida Vejdal, Kurator.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Elever görs delaktiga i kartläggningen genom trygghetsenkäten, på TTF, elevråd, skyddsråd och genom individuella samtal med lärare, ledning och/ eller elevhälsa. Föräldrar görs delaktiga genom den trygghetsenkäten samt eventuell kontakt med elevrådgivare eller övrig skola. Personalen görs delaktiga genom personalmöten, APT och EHT.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsvariation, Sexuell läggning och Ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Personal försöker fånga upp elevernas tankar och åsikter kring diskrimineringsgrunderna genom ovan beskrivna forum samt den dagliga kontakten.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personalen involveras genom att vara med och fånga upp elevernas tankar och åsikter.

Resultat och analys

Resultat i form av synpunkter framkommer kontinuerligt under terminen och sammanställs inför revidering av planen.

Främjande insatser

“Det främjande arbetet handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten och behöver inte utgå från identifierade problem i verksamheten. Det främjande arbetet ska anpassas till barnens och elevernas ålder och till den aktuella verksamheten” (Allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling, Skolverket 2017)

På Öknaskolan genomförs det övergripande främjande insatser i form av introduktionsdagar för elever i början av varje läsår. Målsättningen är att öka gemenskapen och Vi-känslan över gränserna mellan inriktningar och årskurser samt att lära känna skolmiljön och personalen. För vårdnadshavare har vi möten där målet är att öka deras insyn och delaktighet i skolan. Det är ytterst viktigt för skolan att arbetet med likabehandling även inkluderar hemmen

Öknaskolan har Timme till förfogande (TTF) på schemat för att ge utrymme till värdegrundsarbete. Syften med TTF är att stärka trivsel, trygghet, studieresultat samt att underlätta informationsflödet. Det finns en gemensam planering för TTF, och elevrådgivarna har då ett särskilt uppdrag att arbeta aktivt med värdegrundsfrågor. I övrigt är värdegrundsarbetet givetvis allas ansvar.

Öknaskolan har Elevråd och Skyddsråd där eleverna är delaktiga i skolans verksamhet. Elevrådet är elevernas egen mötesarena där frågor, idéer och synpunkter på utbildningen kan tas upp för att sedan föras vidare till skolledningen via skolkonferens. Skyddsrådet arbetar med den psykosociala och fysiska arbetsmiljön. Elevrepresentanter från Skyddsrådet deltar i SNB:s skyddskommittémöten. Elevernas aktiva deltagande i dessa råd uppmuntras och är viktig på Öknaskolan. Vid dessa möten deltar alltid personalrepresentanter för att underlätta för eleverna samt för att informationsflödet till och från råden ska fungera bra.

Gemensamt för samtliga diskrimineringsgrunder är även att alla elever behandlas lika oavsett kön eller könsöverskridande uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, eventuell funktionsvariation, sexuell läggning eller ålder och erbjuds lika möjligheter. Genom medvetna, systematiska och kontinuerliga samtal kring de olika diskrimineringsgrunderna under bl.a. TTF och övriga lektioner tydliggör personalen läroplanens grundläggande värden och innehållet i diskrimineringslagen. Läroplanens grundläggande värden är ett naturligt inslag i den dagliga verksamheten.

Kön: att någon är kvinna eller man

Könsöverskridande identitet eller uttryck: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

Främjande åtgärder

Skolans bibliotek erbjuder litteratur kring olika identitetsuttryck.

Skolan har även könsneutrala toaletter och arbetar kontinuerligt med normer och normkritiskt tänkande både via självreflekterande samtal inom personalgruppen samt via normkritiskt arbete med elever samt skolan i stort. Elevhälsan kommer även att arbeta med skolans värdegrund tillsammans med hela skolan under året, vilket innefattar ett mer djupgående normkritiskt arbete.

Etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande

Främjande åtgärder:

Skolan uppmärksammar olika högtider med olika etniskt ursprung.

Skolan arbetar kontinuerligt med normer och normkritiskt tänkande både via självreflekterande samtal inom personalgruppen samt via normkritiskt arbete med elever samt skolan i stort. Elevhälsan kommer även att arbeta med skolans värdegrund tillsammans med hela skolan under året, vilket innefattar ett mer djupgående normkritiskt arbete.

Vid behov anlitar vi tolkar/översättare för att främja alla vårdnadshavare och elevers deltagande i verksamheten.

Religion eller annan trosuppfattning: religion eller en annan trosuppfattning, exempelvis muslimer, kristna, judar, buddister och ateister

Främjande åtgärder:

Specialkost erbjuds elever som av religiösa eller livsåskådningskäl undviker vissa råvaror.

Skolan visar extra hänsyn till ansökningar om ledighet i samband med religiösa helgdagar och högtider.

Vi uppmuntrar elever och vårdnadshavare att uttrycka vad som är viktigt för verksamheten att ta hänsyn till vad gäller elevens specifika traditioner/kulturella ritualer

Skolan uppmärksammar olika högtider med olika etniska och religiösa ursprung.

Funktionsvariation: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå

Främjande åtgärder:

Personalen arbetar för att alla elever ska ha lika möjligheter att delta i skolans verksamhet, oavsett funktionsvariation. Vid planering av skolans verksamhet ska konsekvenserna för elever med olika funktionsvariationer beaktas samt adekvata hjälpmedel erbjudas.

Sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

Främjande åtgärder:

Biblioteket erbjuder litteratur kring olika former av familjekonstellationer och sexuella läggningar.

Skolan arbetar kontinuerligt med normer och normkritiskt tänkande både via självreflekterande samtal inom personalgruppen samt via normkritiskt arbete med elever samt skolan i stort. Elevhälsan kommer även att arbeta med skolans värdegrund tillsammans med hela skolan under året, vilket innefattar ett mer djupgående normkritiskt arbete.

Den samlade elevhälsan jobbar aktivt för att bidra till utökad kunskap kring sexualitet och olika sexuella läggningar för våra elever.

Ålder: uppnådd levnadslängd

Främjande åtgärder:

Samtliga inom skolans verksamhet behandlas lika oavsett ålder och erbjuds lika möjligheter och stöd utifrån behov och förutsättningar.

Ansvarig

Hela arbetsgruppen

Datum när det ska vara klart

pågår under hela läsåret

Förebyggande åtgärder

“Det förebyggande arbetet tar sikte på att minimera risken för kränkningar och utgår ifrån identifierade faktorer. Det förebyggande arbetet ska anpassas till barnens och elevernas ålder och till den aktuella verksamheten.” (Allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling, Skolverket 2017)

Mål:

Skolan ska vara fri från diskriminering, trakasserier, och annan kränkande behandling baserat på kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning eller ålder.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling ska vara ett levande dokument i hela verksamheten och där elever ska känna till deras rättigheter och vem de ska vända sig till om så behövs.

Elevernas känsla av trygghet och trivsel ska vara hög i hela verksamheten.

Öknaskolan kommer under 2020/2021 att fokusera på att etablera ett kontinuerligt arbete och en ökad förståelse för och med skolans värdegrund bland såväl personal som elever och vårdnadshavare.

Öknaskolan kommer aktivt att arbeta för att reducera den upplevda stressnivån hos våra elever.

Vi arbetar aktivt för att främja en god närvaro och förebygga återkommande frånvaro

Vi arbetar för att stärka Vi-känslan på skolan. Detta ska ske mellan årskurser inom inriktningarna och mellan inriktningar, och delvis i samverkan med Elevrådet och Skyddsrådet.

All personal reagerar och har kunskap kring hur de ska agera när elever blir utsatta för kränkningar, mobbning, hot eller våld i skolan.

Att skolans värdegrund, planen mot diskriminering och kränkande behandling och rutinen för kränkingsanmälningar är väl kända för alla elever och all personal. Detta görs bl.a. på ”Timme till förfogande” enligt gemensam plan.

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Åtgärd

Elevhälsans organisation och tillvägagångssätt ska vara känt för alla på skolan och det ska finnas ett tydligt och tätt samarbete med resterande personalgrupp.

Öknaskolans elevhälsa kommer under 2020/2021 jobba med information kring stress och stresshantering med samtliga årskurs 2:or.

Vi ska, tillsammans med eleverna, arbeta aktivt med skolans värdegrund och denna ska synliggöras både i och utanför klassrummen som påminnare kring hur vi ska vara gentemot varandra i syfte att skapa en trygg och lugn skolmiljö.

Skolan arbetar kontinuerligt med trygghet och trivsel i klasserna och på skolan. Det metodiska arbetet är värderingsövningar, generellt och individuellt arbete för att förbättra närvaron, värdegrundsinriktade TTF-lektioner, elevhälsans hälsofrämjande arbete samt aktivt arbete med Skyddsråd och Elevråd.

Vi kommer under läsåret att uppmärksamma viktiga dagar både ur olika religioner och också kulturer, men även ur ett världshistoriskt perspektiv; såsom internationella kvinnodagen.

Skolan tillhandahåller en kompetent personalgrupp och en förstärkt elevhälsa där personal som finns på plats stöttar och vägleder eleverna i god kommunikation och respektfullt bemötande. Genom aktivt arbete och kontinuerliga samtal hjälpa eleverna att få ökad förståelse för hur de påverkar sin omgivning. Önskvärt beteende som eleverna uppvisar i samspel med sin omgivning lyfts och förstärks.

Personalen kommer omedelbart att reagera och vara uppmärksam på diskriminerande och kränkande behandling och vidta åtgärder enligt de rutiner som finns inom verksamheten och som alltid syftar till barnens bästa. All personal arbetar mot kränkningar, både att uppmärksamma och förebygga dem. Skolans rutiner för hur personal och elever anmäler, hanterar och agerar när kränkning har skett fungerar.

Utvecklingssamtalen är viktiga för att våra elever skall få en bra start och fortsätta gymnasiestudier. De ger också en god möjlighet att bygga viktiga relationer med eleverna och deras vårdnadshavare. Vi fortsätter att arbeta med rutiner och förankra det elevstödande arbetet hos arbetslagen. För att öka närvaron i skolan följer vi vår handlingsplan för ökad närvaro och har ett ständigt pågående samarbete med skolans internat. Arbetet med ökad närvaro fortsätter även under kommande läsår.

Ansvarig

All personal

Datum när det ska vara klart

Arbetet sker under hela perioden för planen.

Åtgärdande del

Policy

På Öknaskolan och Sörmlands naturbruk ska nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling råda.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

På skolan skall närvarande personal uppmärksamma och reagera på sådant som kan uppfattas som kränkande behandling. I skolan ska elevhälsan finnas tillgänglig i verksamheten för att kunna fånga upp elever som mår dåligt samt arbeta konkret i verksamheten med värdegrundsfrågor. Personal som finns på plats ska vid behov hjälpa till att vägleda och stötta eleverna i deras kommunikation och konfliktlösning.

Temat trakasserier och kränkande behandling uppmärksammas kontinuerligt med hela elevgruppen dels individuellt vid behov och dels i grupp på exempelvis; TTF, under temaarbeten samt på elevråd och skyddsråd. Öknaskolan har Elevråd och Skyddsråd där eleverna är delaktiga i skolans verksamhet. Elevrådet är elevernas egen mötesarena där frågor, idéer och synpunkter på utbildningen kan tas upp för att sedan föras vidare till skolledningen via skolkonferens. Skyddsrådet arbetar med den psykosociala och fysiska arbetsmiljön. Elevrepresentanter från Skyddsrådet deltar i SNB:s skyddskommittémöten. Elevernas aktiva deltagande i dessa råd uppmuntras och är viktig på Öknaskolan. Syftet är att tidigt upptäcka negativa tendenser och uppmärksamma positiva beteenden. Vid dessa möten deltar alltid personalrepresentanter för att underlätta för eleverna samt för att informationsflödet till och från råden ska fungera bra.

Akuta åtgärder, uppföljning och dokumentation

Lärare och all annan personal på skolan, är skyldiga att anmäla om en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Detta enligt skollagen 6 kap 10 §. Rektor är sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen.

Följande rutin gäller på Öknaskolan när en elev anser sig utsatt för kränkande behandling och/eller trakasserier:

- All skolans personal reagerar och agerar omgående.
- Elevhälsan och rektor informeras omgående.
- Kurator eller rektor informerar vårdnadshavare om eleven är under 18 år.
- Kurator och rektor har samtal med berörda elever och fyller i blanketten *Utredning kränkande behandling*. Blanketten ligger till grund för vidare ärendehandläggning.
- Kurator fyller i blanketten *Anmälan kränkande behandling* och lämnar till rektor som i sin tur för information vidare till huvudman.
- I utredning, åtgärder och uppföljning tar rektor hjälp av ytterligare kompetens såsom Elevhälsan.

För vidare information se rutin för *Anmälan kränkande behandling*.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Ansvar och handlingsplikt

Handlingsplikt:

Om en anställd på skolan får reda på att en elev känner sig kränkt eller mobbad har den anställda så kallad handlingsplikt. Handlingsplikt innebär att varje anställd som arbetar på skolan oavsett befattning har skyldighet att reagera, agera och anmäla kränkning/mobbning till rektor.

”Personalen har inte tystnadsplikt utan handlingsplikt!”

Befogade tillsägelser:

Innebär att skolans personal ibland måste tillrättavisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven i fråga kan uppleva den som kränkande.

Enligt diskrimineringslagen har skolan skyldighet att se till att ingen elev kränks eller diskrimineras i skolan. Om och när vi på Öknaskolan får kännedom om att en elev känner sig utsatt på något sätt, måste vi reagera och agera. Diskrimineringslagen kräver att skolan omedelbart utreder och vidtar alla åtgärder som rimligen kan krävas för att förhindra fortsatta kränkningar. Vi ska också förebygga att det inte upprepas. Detta gäller all personal inom Sörmlands Naturbruk.

Lagstiftningen är tydlig med att om en elev känner sig utsatt för kränkningar, spelar det ingen roll om det hänt en eller flera gånger. Enskilda kränkningar måste tas på lika stort allvar, utredas och förhindras.

Viktigt!

Det är alltid den elev som blivit utsatt som avgör vad som är kränkande för just hen. Att inte bli tagen på allvar innebär ytterligare en kränkning för eleven!

Definitioner i arbetet med likabehandling

Definitionerna här är hämtade från diskrimineringsombudsmannen samt Region Sörmlands dokument *Trakasserier och kränkande särbehandling – övergripande rutiner*.

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande särbehandling

Kränkande särbehandling är återkommande klandervärda eller negativt präglade handlingar som riktas mot enskilda elever på ett personligt kränkande sätt och kan leda till att eleven ställs utanför skolans gemenskap. Exempel är förtal, utfrysning, medvetna förolämpningar och mobbing.

Mobbningen

Mobbningen skiljer sig från andra konflikter genom att mobbaren sätter sig över den utsatte och därigenom utövar sin makt över den andre. För att definieras som mobbing ska de negativa handlingarna upprepas över tid och inte förväxlas med tillfälliga meningsmotsättningar och samarbetsproblem i allmänhet.

Det gemensamma för trakasserier och kränkande särbehandling är att det innebär att en person förolämpas, hotas, kränks eller blir illa behandlad. Trakasserier kan begränsa sig till en enstaka händelse till skillnad från den kränkande särbehandlingen som är återkommande.

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av de i lag skyddade diskrimineringsgrunderna;

- Kön
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Trakasserier kan bland annat bestå i att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "etniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad vid skällsord eller personangrepp. Det kan även vara fråga om osynliggörande eller undanhållande av information som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier kan handla om beröringar, tafsningar, förslag, skämt, jargong, bilder eller filmer som är sexuellt anspelade och upplevs nedvärderande.

Trakasserier är ett beteende som är ovälkommet. Vad som är ovälkommet kan variera från person till person. Samma beteende kan utgöra trakasserier av en person medan en annan person inte alls behöver bli illa berörd.